

Bijlage 8 - (PS 13/19)

Datum

19 maart 2019

Documentnummer

4497481

Jaarverslag Zorgplicht over Archieven 2018

Aanleiding

Jaarlijks brengen Gedeputeerde Staten verslag uit aan Provinciale Staten over de uitgevoerde activiteiten met betrekking tot de zorgplicht van archiefbescheiden. Dit verslag maakt onderdeel uit van de provinciale jaarstukken.

Bevoegdheid

Provinciale Staten ontvangen dit jaarverslag vanwege hun controlerende rol. Gedeputeerde Staten hebben de zorg voor de archiefbescheiden van de provinciale organen. De volgende kaders zijn hierop van toepassing: Archiefwet 1995, Archiefbesluit 2009, Archiefverordening provincie Noord-Brabant 1996 en de Regeling Archiefbeheer Noord-Brabant 2014.

Zorgplicht

In de Archiefwet vallen de taken voor een adequaat en duurzaam informatie- en archiefbeheer onder de zorgplicht. Dit zijn taken die ondermeer gericht zijn op het vaststellen van voorschriften voor het uitvoeren van het archiefbeheer. De zorg voor de archieven van provinciale organen valt onder de verantwoordelijkheid van Gedeputeerde Staten. De commissaris van de Koning is verantwoordelijk voor het archief van zijn rijkstaken. In dit jaarverslag wordt verslag gedaan van de bijzondere en extra activiteiten die ten aanzien van een goed informatie- en archiefbeheer binnen de provincie in 2018 hebben plaatsgevonden.

Positionering in de organisatie

Op 15 juni jl. is in het directieteam het voorstel 'Herpositionering DIV' in combinatie met de eindnotitie van het traject Zaakgericht Werken behandeld. Het directieteam heeft ingestemd met de visie en de inrichtingsprincipes ten aanzien van de (verschuivende) werkzaamheden die voortvloeien uit het uitvoering geven aan de Archiefwet binnen de Provincie Noord-Brabant. Tevens is het directieteam akkoord gegaan met de nieuwe teamnaam InformatieControl en -Beheer (ICB) als opvolger van de naam Documentaire Informatievoorziening (DIV). In het verlengde hiervan heeft het directieteam op 13 september 2018 besloten het team ICB vanaf 2019 te versterken met twee informatieadviseurs met als doel aanvullende kennis binnen te halen voor nieuwe, complexe archiefvraagstukken die ondermeer het gevolg zijn van de toenemende digitalisering.

1. Zaakgericht Werken

Met de [Statenmededeling](#) van 5 februari 2018 als beantwoording van de op 8 september 2017 ingediende motie [M4 van PS: Archivering op Orde](#) heeft Gedeputeerde Staten ondermeer uitgesproken dat de norm voor *volledigheid*, *vindbaarheid* en *rechtmatigheid* van archiefdossiers 100% is en dat elke medewerker hierin een verantwoordelijkheid heeft.

Datum

19 maart 2019

Documentnummer

4461487

Met de behandeling van de eindnotitie *Zaakgericht Werken* in combinatie met de visie *Herpositionering DIV* en de in de vorige alinea aangehaalde uitspraak van GS heeft het directieteam uitdrukkelijk gesteld dat ten aanzien van het documenteren van relevante informatie het Zaakgericht Werken gezien moet worden als een *Way of Working*. De behandelend ambtenaren zijn immers zelf verantwoordelijk voor het goed documenteren van het procesverloop tijdens de behandeling van een werkproces. Om ze daarbij te helpen, is er een ondersteuningsstructuur gepresenteerd, waarvan momenteel de nieuwe onderdelen worden ingeregeld.

1.1. Audit proces binnenkomende post

Naar aanleiding van een incident, waarbij een klacht die gericht was aan het Bestuur, onbeantwoord was gebleven, heeft het team Concern Control en Audit (CC&A) op verzoek van de directie een kort onderzoek gedaan naar het proces rondom binnengekomen post. Het hieruit voortgekomen rapport is door de auditors besproken met de algemeen directeur, de CIO, de concerncontroller en opdrachtnemer ICB. Er werd een principe-uitspraak gedaan dat binnenkomende post altijd door ICB kan worden geopend en geregistreerd zodat de afhandeling vanaf het eerste begin bewaakt kan worden. Tevens kwamen er tijdens dit overleg andere knelpunten in de informatievoorziening ter sprake, die tegelijkertijd zijn geadresseerd. Binnenkort wordt hierover een notitie in het Directieteam ingebracht.

1.2. Verbetering Zaakgericht Werken

De in 2016 gestarte clusterwijze veranderaanpak Zaakgericht Werken is in 2018 afgerond. De externe projectleider heeft tegelijkertijd met de visie *'Herpositionering DIV'* een gecombineerde evaluatie en eindverslag opgeleverd met aanbevelingen. Centraal hierin staat de driehoekstructuur ten aanzien van de verantwoordelijkheidsverdeling binnen de programma's:

- zowel de H-managers als de programmamanagers zijn verantwoordelijk voor de richting, de doelen en de sturing op de kwaliteit van de zaakdossiers;
- de zaakeigenaar is eindverantwoordelijk voor de kwaliteit van het zaakdossier en dient hierbij te voldoen aan de 100%-norm van vindbaarheid, volledigheid en rechtmatigheid;
- de key-users van het programma ondersteunen gevraagd en ongevraagd de zaakeigenaren en de programmamanagers;
- de informatiespecialisten (ICB) en Functioneel Beheer Corsa zijn in eerste instantie de vraagbaak voor de key-users; maar ook de zaakeigenaren en de projectondersteuners kunnen een beroep doen op ICB en Functioneel Beheer via de bekende communicatiekanalen.

In het verslagjaar 2018 heeft Functioneel Beheer Corsa het cursusaanbod uitgebreid. Zo hebben 95 personen de reeds bestaande knoppencursus gevolgd. Aan de nieuwe verdiepingscursus hebben 63 personen deelgenomen. De demonstratie 'Zoeken in MyCorsa NxT' is door 171 medewerkers bijgewoond. Verder is aan 30 personen individueel of in een kleine groep uitleg gegeven over het gebruik van MyCorsa NxT. Tevens zijn ICB en Functioneel Beheer in gezamenlijkheid diverse trainingen aan het ontwikkelen, ondermeer voor nieuwe gebruikers en de pool van ondersteuners. In deze training wordt bijvoorbeeld uitgelegd wat Zaakgericht Werken voor de provincie inhoudt, hoe hiernaar te handelen (bijvoorbeeld om de 100%-norm te halen) en wordt afgesloten met een knoppencursus van MyCorsa NxT.

Datum

19 maart 2019

Documentnummer

4461487

1.3 Inrichting van MyCorsa NxT i.r.t. de transitie clustervrij werken

In het verslagjaar heeft het directieteam het besluit genomen om clustervrij te gaan werken en de medewerkers te verbinden aan de zogenoemde H-eenheden. De gevolgen voor MyCorsa NxT en Xential zijn uitgewerkt en de consequenties voor de te wijzigen inrichting van beide applicaties in beeld gebracht. Begin juli is de inrichting van MyCorsa NxT omgezet naar de H-eenheden.

De provinciale organisatie is ingericht op basis van eenheden; de werkzaamheden worden uitgevoerd binnen programma's. De reeds genoemde driehoekstructuur informatiebeheer sluit aan bij de programma's. De programmamanagers wensen te beschikken over rapportages die laten zien hoe het is gesteld met de kwaliteit van hun dossiers. Om deze rapportages door ICB te kunnen genereren, is het veld 'Programmanaam' bij de cases sinds medio augustus 2018 verplicht.

1.4 Kwaliteitsmonitoring

De doorontwikkeling van de monitoring op de kwaliteit van de zaakdossiers is een speerpunt geweest in het verslagjaar. De reguliere kwaliteitsmonitoring bestaat uit vier onderdelen:

- de dagelijkse controle op de keuze van het juiste zaaktype voor nieuw aangemaakte zaken;
- de dagelijkse controle op de documenten die in MyCorsa NxT zijn verwijderd;
- de maandelijkse monitoring op de niet aan een case gekoppelde documenten;
- de maandelijkse monitoring op de kwaliteit van de afgesloten cases, waarbij specifiek wordt gekeken naar de vindbaarheid, volledigheid en rechtmatigheid. Deze laatste monitoring is in 2018 kunnen starten, nadat hiervoor in samenwerking met een data-analist een rapportagetool is ontwikkeld.

Alle programma's zijn benaderd met het verzoek om contactpersonen door te geven die als aanspreekpunt voor de kwaliteitsmonitoring kunnen functioneren. In twee bijeenkomsten is ondermeer aan de hand van de eerdergenoemde driehoekstructuur uitgelegd hoe het informatiebeheer binnen de programma's kan worden georganiseerd. Tevens is uitgelegd hoe de resultaten van de kwaliteitsmonitoring teruggekoppeld gaan worden. Bij de bijeenkomsten bleek er veel behoefte te zijn aan deze terugkoppeling. In daaropvolgende bijeenkomsten is aan de voorgedragen contactpersonen uitgelegd op welke wijze de kwaliteitsmonitoring wordt uitgevoerd en hoe ze de rapportages moeten lezen en interpreteren.

De kwaliteitsmonitoring neemt binnen ICB een belangrijke plaats in. De werkzaamheden worden uitgevoerd door de informatiespecialisten. Om dit werk goed te kunnen doen, hebben zij hiervoor ondermeer deelgenomen aan de vijfdaagse incompanytraining *'Kwaliteitszorg & Auditing'*. Deze training is verzorgd door een extern bureau dat goed bekend is met het vakgebied. Tevens is er een bezoek gebracht aan een middelgrote gemeente om ervaringen op dit punt uit te wisselen.

Datum

19 maart 2019

Documentnummer

4461487

In juli van het verslagjaar heeft er op het provinciehuis een bijeenkomst plaatsgevonden voor alle Brabantse informatiebeheerders met als thema: *'Zaakgericht Werken in de Regio'*. Bij deze goed bezochte en interessante bijeenkomst werden presentaties gegeven door de gemeente Tilburg en de gemeenten Oisterwijk en Hilvarenbeek tezamen over de implementatie van het Zaakgericht Werken binnen hun gemeente. De provincie heeft de bijeenkomst afgesloten door de aanpak en de ervaringen met de kwaliteitsmonitoring te delen.

1.5. Zaaktypen en Zaaktypenplannen

Gewenste wijzigingen van zaaktypen en nieuwe zaaktypen, al dan niet op verzoek, worden altijd ontwikkeld in overleg met de zaaktypeneigenaren. In 2018 zijn er negen nieuwe zaaktypen toegevoegd aan de Zaaktypencatalogus. Er is sprake van een zaaktypenplan als binnen het procesverloop meerdere zaaktypen van toepassing zijn. In 2018 is er één zaaktypenplan ontwikkeld, namelijk voor het proces *Europese subsidies*.

De zaaktypentool voor gebruikers is in MyCorsa NxT begin 2018 live gegaan. Er was al lange tijd behoefte aan deze tool waarmee de gebruiker meer inzicht krijgt in de elementen van een zaaktype alvorens de keuze ervoor te maken. De gebruiker wordt met de ontwikkelde nieuwe tool hiermee vroegtijdig geholpen. Als vervolg hierop is er gestart met de ontwikkeling van een beheertool voor de Zaaktypencatalogus.

1.6 Politiekgevoelige dossiers

Potentiële politiekgevoelige dossiers worden sinds kort aan de hand van een aantal criteria geïdentificeerd. De volgende stap is om de betreffende programma's te adviseren hoe het werkproces in samenhang compleet kan worden gedocumenteerd. Voor de vertaalslag naar het Zaakgericht Werken is een toolbox beschikbaar. ICB gaat deze categorie dossiers niet alleen monitoren als de zaak gesloten is, maar gaat al tijdens het procesverloop tussentijdse controles doen op de vorming van de case(s). De resultaten ervan worden aan het programma teruggekoppeld.

2. Archiefbeheer

2.1. Inrichting nieuwe scanstraat

In het verslagjaar zijn ondermeer twee nieuwe scanners aangeschaft om de gecontroleerde vervanging van fysieke naar digitale archiefbescheiden te waarborgen. Het integraal in productie nemen van de volledig vernieuwde scanstraat stuitte op organisatorische en technische tekortkomingen. Het ziet ernaar uit dat de implementatie in april 2019 gaat plaatsvinden.

2.2 Archiefruimten in het Huis van Brabant

Met de huidige wetgeving heeft de provincie nog tot 2035 fysiek te bewaren archief te beheren. Op dit moment is dit zo'n 1.400 m³, waarvan een groot deel elders is opgeslagen vanwege de toenmalige verbouwing van het provinciehuis. Met deze verbouwing is de oppervlakte van de nieuwe archiefruimten drastisch gereduceerd. Er is dan ook niet voldoende ruimte in het provinciehuis aanwezig om alle archiefbestanden te kunnen plaatsen in de hiervoor bestemde ruimten. Het depot voor archeologische vondsten kampt met eenzelfde probleem. Alle vondsten worden nu elders opgeslagen, terwijl de condities voor bewaring praktisch dezelfde zijn als voor fysieke archiefbescheiden. Uiteraard zijn er met de beheerders van de depots afspraken gemaakt over de opslagcondities, vormen van verstrekking en (spoed)levertijden. Fysieke dossiers worden uitgeleend in het geval van provinciaal gebruik en op verzoek gedigitaliseerd (volgens het principe van scanning-on-demand) in het geval van beschikbaarstelling aan de omgevingsdiensten. In 2018 is de voormalige serverruimte op de 3^e verdieping geschikt gemaakt voor tijdelijke archiefopslag. Hierdoor is extra ruimte beschikbaar gekomen voor de bewerking van onder andere de dossiers die in 2015 zijn meegekomen van de Dienst Landelijk Gebied (DLG). Hiermee kon afstand worden gedaan van de dislocatie in Tynaarlo.

Datum

19 maart 2019

Documentnummer

4461487

Vanuit archeologische vondsten en het informatiebeheer is in gezamenlijkheid aan de provinciearchivaris advies gevraagd óf de drie beschikbare opslagruimten, waarvan één geconditioneerd, kunnen functioneren als archiefbewaarplaatsen. Op basis van het advies van de provinciearchivaris heeft vervolgens een bureau dat gespecialiseerd is in bedrijfshuisvesting de investeringen in kaart gebracht om aan de bij wet gestelde eisen te voldoen. De visie hierop is dat door de evenredige vermindering van fysieke archiefdossiers er ruimte beschikbaar komt voor de evenredige toename van archeologische vondsten. In 2019 wordt er op basis van een rekenmodel bekeken of de verbouwings- en inrichtingsinvesteringen renderen ten opzichte van opslag elders.

2.3 Beheeractiviteiten

Conform de jaarplanning van het verslagjaar zijn de volgende activiteiten in het kader van het informatiebeheer uitgevoerd:

- 11.000 digitale cases zijn handmatig gearchiveerd. Dit zijn cases waarbij op voorhand niet is vast te stellen wanneer de bewaartermijn verstreken is, bijvoorbeeld vanwege de geldigheid van een procesobject;
- de inventarisatie en (her)ordering van audiovisuele archiefbescheiden, zoals geluidscassettes, videobanden, diskettes, dvd's en cd-roms;
- gestart met de opschoning en bewerking van het in 2015 meegekomen archief van de Dienst Landelijk Gebied (DLG).

Met BIJ12¹ is een overeenkomst afgesloten voor het beheer van archiefbescheiden, die voortkomen uit de taken die BIJ12 namens de Provincie Noord-Brabant uitvoert.

¹ BIJ12 is de uitvoeringsorganisatie van de gezamenlijke provincies, onderdeel van de vereniging Het Interprovinciaal Overleg.

Het Uitvoeringsplan Duurzame Toegankelijkheid is als vervolg op de eerder door GS vastgestelde Nota Digitale Duurzaamheid in concept gereed. In dit plan worden de voorziene activiteiten benoemd, die nodig zijn om de duurzame toegankelijkheid van de provinciale informatie voor de langere termijn te waarborgen. Hierop vooruitlopend is in het verslagjaar specifiek gekeken naar mogelijkheden tot archivering van WhatsApp- en e-mailberichten. De aanleiding hiervoor was jurisprudentie, waarin de rechter stelde dat relevant elektronisch berichtenverkeer meegeleverd dient te worden bij Wob-verzoeken.

Datum

19 maart 2019

Documentnummer

4461487

2.4 Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

Vanaf 25 mei 2018 wordt de AVG gehandhaafd. Ter voorbereiding hierop heeft BCT, de leverancier van MyCorsa NxT, een workshop gegeven over de wijze waarop de persoonsgegevens in MyCorsa NxT beschermd kunnen worden. De Functionaris Gegevensbescherming, een nieuwe functie die bij de handhaving van deze verordening benoemd diende te worden, was bij deze workshop aanwezig. Als vervolg op deze workshop zijn een aantal activiteiten, waaronder het opstellen van een verwerkingsregister, in de organisatie opgepakt. Ten slotte heeft ICB een richtinggevende presentatie gemaakt, waarbij de relatie tussen de Archiefwet en de AVG in kaart is gebracht.

3. Het waarden, selecteren, vernietigen en overbrengen van archiefbescheiden

3.1 Opschoning en overbrenging van archiefbescheiden

In het verslagjaar zijn de archieven van het provinciaal bestuur uit de periode 1987-1999 en de commissaris van de Koningin 1987-2003 na een zes jaar durende voorbereidingsperiode overgebracht naar de provinciale archiefbewaarplaats bij het Brabants Historisch Informatie Centrum (BHIC). Het betreft in totaal 630 m¹ archief, dat bestaat uit 24.025 dossiers. Ook de bijbehorende audiovisuele en fotografische bescheiden zijn hiermee ondergebracht bij BHIC, waaronder circa 85.300 foto's van monumenten. Alle dossiers zijn in de afgelopen jaren bewerkt en geïnventariseerd.

Van beide archieven is een inleidende inventaris (beschrijving van het archief) en een dossierinventaris (overzicht) vastgesteld. De besluiten ten aanzien van beperking op de openbaarheid zijn gepubliceerd in het Provinciaal Blad. Voorafgaand aan de besluitvorming over de beperking van de openbaarheid is conform de Archiefwet advies gevraagd aan de provinciearchivaris. Met het overbrengen van de archieven naar BHIC draagt de provincie bij aan het cultureel-historisch erfgoed. Informatie over beide archieven is te vinden op de website van BHIC (www.bhic.nl); dossiers kunnen fysiek worden ingezien in de studiezaal van BHIC.

De overbrenging is op 25 oktober feestelijk afgerond met een gezamenlijk georganiseerde bijeenkomst in het Huis van Brabant in aanwezigheid van commissaris Van de Donk en de oud-commissarissen Houben en Maij-Weggen.

3.2 Vernietiging van archiefbescheiden

Het vernietigen van de daarvoor in aanmerking komende archiefbescheiden is een verplichting uit de Archiefwet. Voorafgaand aan het vernietigen, dienen er overzichten te worden gemaakt en controles te worden uitgevoerd. Daar waar van toepassing heeft er afstemming plaatsgevonden met proceseigenaren in de organisatie. In 2018 hebben Gedeputeerde Staten en de commissaris van de Koning het besluit genomen om in totaal 22.532 dossiers en 113 dozen met archiefbescheiden te vernietigen. De besluitvorming is gebaseerd op goedkeuring door de provinciearchivaris conform de Regeling Archiefbeheer Noord-Brabant 2014. Eind 2018 heeft de fysieke vernietiging daadwerkelijk plaatsgevonden. De vernietiging van de bijbehorende metadata in MyCorsa NxT is op dit moment in voorbereiding.

Datum

19 maart 2019

Documentnummer

4461487

3.3 Businesscase Beheer fysiek te bewaren archief tot 2035

Het volgende blijvend te bewaren archiefblok dat voor verwerking en overbrenging naar BHIC in aanmerking komt, heeft betrekking op de periode 2000-2015. Op verzoek van de directie is er een businesscase opgesteld waarin verschillende scenario's worden beschreven hoe om te gaan met het beheer van het totale fysieke archief, dat momenteel 1.400 m¹ groot is. Eerst in 2035 is de provincie zover dat er geen beheer meer nodig is voor fysiek archief. De businesscase zal binnenkort voor besluitvorming worden ingebracht bij het directieteam.

3.4 Hotspots

In de huidige systematiek van waardering en selectie van archiefbescheiden dient de zorgdrager jaarlijks eventuele hotspots vast te stellen. Een hotspot is een opvallende of intensieve gebeurtenis of kwestie waardoor 'interactie' ontstaat tussen overheden, tussen overheid en samenleving of tussen burgers, bedrijven en instellingen onderling. Archiefbescheiden van een vastgestelde hotspot worden uitgezonderd van vernietiging en krijgen daarmee de status '*blijvend te bewaren*'. Team ICB heeft in het verslagjaar een uitvoeringsprotocol voor de jaarlijkse vaststelling van de hotspots uitgedacht. Vooruitlopend hierop zijn potentiële hotspots over 2018 geïnterviewd. Deze kunnen worden meegenomen bij de eerste vaststelling van de hotspots door het Strategisch InformatieOverleg dat momenteel door de provinciearchivaris en de CIO van de provincie wordt ingericht.

3.5 Vakgroep overleg

De vertegenwoordiging in de vakgroep Documentaire Informatievoorziening van het IPO (IOG-DIV) is voortgezet. Ook is de provincie vertegenwoordigd in het Gebruikersoverleg Provisa voor het onderhoud en de actualisatie van de provinciale selectielijsten.